

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ

Ὁρῶμεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ κοσμοφύτης ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπὶ-
φύσεις εἶνε ἐν ἐκ τῶν κυριωτάτων χαρακτηριστικῶν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἰδιο-
συγκρασίας. Δὲν ἀφίνομεν νὰ παρελθῇ περίστασις χωρὶς νὰ εὐρωμεν τὸν
τρόπον νὰ ὁμιλήσωμεν ἢ νὰ γράψωμεν περὶ ὧν μεγάλων προσώπων, ἢ
οἰκογενειῶν, ἢ φύσιν κοινωνικῶν θέσεων μας. Ὁ καθένας μὲ τὴν σειρὰν
του, ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐκ περιτροπῆς ὅλοι ἀναγορευόμεθα ἐπίγονοι
μεγάλων οἰκῶν, ὅλοι παριστάμεθα ὡς ἐκπροσωποῦντες ἔχον προσωπικό-
τητα. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀνδρὶ καὶ γαλοῦν, ἕνα καὶ μά-
λιστα τῆς πρὸς τὴν πραγματικότητά ἀντιθέσεως. Διότι πράγματι ἀποτε-
λοῦμεν τὴν πεζοτέρην ὑφ' ὅλας τὰς ἐπὶφύσεις κοινωνίαν τῆς ὑψηλῆς. Ἐν ἡ
μάλιστα ἀπὸ εἰκοσαετίας περίπου διατελοῦμεν κοινωνικῇ γαστρικῇ κατα-
στάσει, οὐδέποτε ἢ ὑπὸ τῆς δουλείας ἰσοπεδωθεῖσα ἀπ' αἰώνων κοινωνία ἡ-
μῶν εἶχε προσλάβει δημοκρατικωτέραν ὄψιν, καὶ δυστυχῶς ὄχι ὑπὸ τὴν
καλειτέρην, ἀλλ' ὑπὸ τὴν χειρίστην τῆς λέξεως ἐννοίαν. Τὰ ὁράματα ὡς
ἐπὶ πολὺ ἀνεῖν προσωπικῆς ἀξίας, ἀνεῖν ὀλικῆς ἀνεξαρτησίας, ἀνεῖν καὶ τε-
λείας ἐξωτερικῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς, δὲν ἀπατέλεισάν ποτε παρ' ἡμῶν
τάξιν ἀριστοκρατικὴν, κατὰ τὴν ἐννοίαν ἣν εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἀποθί-
δουσι τὰ πολιτισμένα ἔθνη. Φύσιν μίγδην δὲ μετὰ τῶν ὧν ἀριστοκρα-
τικῶν τούτων, τῶν ἀπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀποζώντων, οἱ ἄνθρωποι, ἐν
οἷς καὶ πολλοὶ οἱ ἀπὸ παντοίων ἀμφιβολίων προελεύσαντες, συναπέλειψαν
ὁμάδα παριστώσαν ἀληθῆ κοινωνικὸν κύκλον. Τὸν κοινωνικὸν δὲ τούτον
κύκλον παρακολουθεῖ ὁ ἠθικὸς κύκλος. Ὑπάρχουσι βεβαίως παρ' ἡμῶν ἐξ-
αιρέσεις σιδασταί, ὀνόματα λίαν ἐπαξίως φερόμενα, προσωπικότητες κατ-
έχουσαι λίαν ἀξιοπρεπῶς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν των. Πλὴν δυστυχῶς
ὁ γενικὸς κοινωνικὸς τύπος παρ' ἡμῶν εἶνε τὸ χάος. Μελετήσατε τὰ στοι-
χεῖα τῶν κλειστῶν ἐκ τῶν τῶσαν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀπασχολησάν-
των τῶν τύπων λιαδωτῶν ὑποφληρίων τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, καὶ θέλετε
κατανοῆσαι ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ εἰδεγθεῖσιν ἀσχημῆ τὸ χάος τοῦτο, καὶ θέλετε
παρατηρήσει πῶς αἱ ἀρχαιοκαπηλίαι, αἱ κλοπαὶ τῶν μουσείων, αἱ κατα-
γρήσεις δημοσίων χρημάτων, αἱ μυστηριώδεις δολοφονίαι, αἱ λυποδοσίαι,
ἐπιπλέονται παραδόξως μετὰ καθηγητῶν, μετὰ ἀνωτάτων τοῦ κράτους
ὁπαλλήλων, μετὰ πρεσβευτῶν, ὑπουργῶν, δημάρχων, ὑπαξιωματικῶν, υἱῶν
βωθροκαθαριστῶν, μεγάλων οἰκογενειῶν, ἐμπόρων καὶ λοιπῶν. Προσθέ-
σατε δ' εἰς ταῦτα καὶ τὴν σύγχυσιν τῶν ἀχονεῦτων ἔτι ἰδεῶν τοῦ δυτικοῦ
πολιτισμοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς γαστρικῆς εἰκότος.

Εἰς τοιαύτην κρίσιν ἠθικὴν τῆς κοινωνίας κατὰστασιν, ἐν κυρίῳ βλέ-
πομεν στοιχεῖον σωτηρίας, τὴν Σεβαστὴν Ἀλήθειαν, ἐκπροσωπούμενην
ὑπὸ τύπου ἀνεξαρτητοῦ καὶ τολμηροῦ, καυτηριάζοντος πᾶσαν κακίαν, καὶ
μὴ ἔχοντος καμμίαν ἐπιούλαξιν πρὸς ἀνυπόκριτους ὑπερηφάνους. Ὅταν εἰς τὴν
Γαλλίαν βασιλευσμένην δὲν ἀπίσχυε πρὸ τριασκακονταετίας τὴν εἰς τὴν
λαϊμοτόμον καταδίκην ὁ βουξ τοῦ Ηραλέν, ἀκμαζούσης τῆς λαμπροτάτης
κοινωνίας τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ ἐν Παρισίοις, δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν
πόσον γελοῖοι εἴμεθα ἡμεῖς μὲ τὰς ἐπιφυλάξεις μας. Ἀς ἀποκαλύπτει λοι-
πὸν ὁ τύπος ἀμειλίχως τὰ κοινωνικὰ ἡμῶν ἔλκη, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄ-
ψιν ψευδῆ μεγαλῶνα καὶ ὑποθετικὰς ὑψηλότητας, διότι αὐτὸς ὁ τύπος ἔμεινε
σήμερον, καὶ μεθ' ὅλας τὰς ἀτελείας του, τὸ κυριώτατον σωστικὸν στοι-
χεῖον τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας.

ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ χρυσὴ ἐποχὴ τῶν θεάτρων ἀνέτειλεν ἤδη καὶ τοῦτο
εἶνε τὸ μόνον ἀντίρροπον τοῦ ἀγρίως ἐνσκήψαντος κατὰ
τὰς ἡμέρας ταύτας θερινοῦ καύσωνος. Ἡ νύξ ἐν Ἀθήναις
μὲ τὰ πλήρη φαιδρὰς τύρβης κατὰφωτα κέντρα της, μὲ
τὴν ἐλαφρὰν δροσερὰν τῆς αὔρας, μὲ τὴν δαψίλειαν τῶν
ἀνταψυκτικῶν της, μὲ τὰ ποικίλα, θεάματα της, ἐπαρκῶς
ἀνταμείβει καὶ ἱκανοποιεῖ τοὺς καταπεπονημένους θνη-
τοὺς διὰ τὴν πυράκτωσιν, τὸν ἰδρώτα, τὴν ἀνίαν τῆς ἡ-
μέρας.

Ἐφέτος τὰ θερινὰ θεάματα προμηνύονται ποικιλώτα-
τα. Ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις τὸ βλέμμα θὰ διακρίνῃ μι-
γάλα προγράμματα πολυχρᾶ ἀγγέλλοντα πνυτοίαις θεα-
τρικῆς παραστάσεως. Ὅλοι οἱ γνωστοὶ τέττιγες τῶν θεα-
τρῶν δίδουν σημεῖα ζωῆς. Ἡ μυρμηκία τῶν Ἑλλήνων ἡ-
θοποιῶν συνταράσσεται· οἱ κωμικοὶ τῶν λαϊκῶν θεάτρων
ἐτοιμάζονται νὰ ζωογονήσωσι τὰ νεαναρχωμένα μέλη των
τύπτοντες ἐμμανῶς τὴν ῥάχιν τοῦ Παλιότσου· αἱ ἀοιδοί,
αἱ ὁποῖαι ἔχουσι μόνον ὄνομα καὶ οὐδέποτε ἐπώνυμον, ἢ

Ἀνζέλι, ἢ Λουίζα καὶ αἱ ἄλλαι ἐτοιμάζονται ν' ἀντιμ-
τωπίσωσι τὰς ἀηδόνας· ὁ κ. Ταβουλάρης συναρᾷ ὅλα
τοὺς Φυγάδας καὶ σχηματίζει φοβεράν πειρατικὴν στρα-
τιάν· οἱ ἐγκληματισθέντες ἐνταῦθα Ἴταλοι ἐξέρχονται ἀπὸ
τὰς κρύπτας των, ἀκούεται δὲ στρηνῆς ὁ ἦχος τῶν ἀνατι-
λικῶν ἄσμάτων, ὃν συνοδεύουν τόνοι ἐπιληπτικοὶ βιολία
καὶ λαγούτων. Τὰ σκηπτρα ἀδιαφιλονεικῶς θὰ ἔχῃ ἐφ'
έτος ἡ πλατεῖα τῆς Ὀμονοίας, διότι ὁ χώρος τῶν Ὀ-
λυμπίων ὀριστικῶς ἐσφραγίσθη χάρις εἰς τὸν ζήλον τῶν
ἀρχαιολόγων, εἰς τὰς ἐφευρέσεις τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ εἰς
τὴν μεγαλάνειαν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων.

Ἡ θεατρικὴ παραγωγή περὶ τὴν πλατεῖαν τῆς Ὀμο-
νοίας ἐφέτος εἶνε τεραστία, ἀναρίθμητα θεάτρα προέτυ-
ψαν αἶφνης εἰς τὰ περὶχωρὰ της ὡς βλάστησις ἀναφυέσο
χάρις εἰς τὰς τελευταίας βροχὰς τοῦ Μαΐου, Ἀλλὰ πάλιν
ἐξ ὅλων τούτων πρωτεύει τὸ ὁμώνυμον τῆς πλατείας θεά-
τρον, τὸ τῆς Ὀμονοίας, ὅπερ ἤρξατο τὰς παραστάσεις μὲ
θέαμα τερπνὸν καὶ ἀξιόλογον ὀρχηστικοῦ θιάσου, καλλίστου
ἀληθῶς συγκεκροτημένου, εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται
καὶ παραστάσεις μελοδραμάτων μὲ ἀοιδούς γνωστοὺς καὶ
συμπληθεῖς εἰς τὸ ἡμέτερον δημόσιον, οἱοὶ ἡ ὑψίφωνος κυ-
ρία Βοτταρέλλη καὶ ὁ βρόντος κ. Δεζώρζιος.

Τὸ θέαμα εἶνε ἀληθῶς ἐκλυσιτελεῖται καὶ πρωτοπα-
νὲς διὰ τὸ κοινὸν μας. Ἡ Τερψιχόρη, μοῦσα τέως περ-
νηγωνισμένη, εὗρε τέλος καὶ αὐτὴ τὸν νάον της. Ἀλλ'
ἐπειδὴ ἡ περιγραφὴ τοῦ θεάματος καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ ἐντυ-
πώσεις μου θ' ἀπέδαινον μικροί, τὰς ἀναβάλλω διὰ τὸ
προσεχεῖς φύλλον.

Οἱ υἱοὶ τοῦ τυφλοῦ

ΣΤΑΚΙΑ

Ὀλίγον ἔλειψε καὶ ἄλλο ζήτημα νὰ ἀναφανῇ περιπλέ-
κον τὰς μετὰ τῆς γείτονος χώρας σχέσεις μας. Ὁ ἐν Πει-
ραιεῖ Ὀθωμανὸς πρόξενος μετέβη μετὰ τοῦ Χότζα του
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Σταματέλου, ἐνθα διακρίνεται ἡ ἐξο-
μώσασα Ὀθωμανὶς Σαπρίε καὶ μετονομασθεῖσα Μαρία,
ἵνα τὴν παραλάβῃ. Μάλιστα ὁ Χότζας γονυκλινῆς τὴν
διεβεβαίου, ὅτι ὁ Σουλτάνος Χαμίτ ἔστειλε ἀποκλειστι-
κῶς δι' αὐτὴν «μαῦρο ἀτμόπλοιο». Πολὺ καλῶς γνωρί-
ζουσα ἡ Σαπρίε, ὅτι εἰς οἶκον τατάστασιν εὐρίσκονται τὰ
ἀτμόπλοια τοῦ Σουλτάνου σήμερον, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ
ἐξέλθωσι τοῦ λιμένος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὐδεμίαν
ἔδωκε πίστην εἰς τὸ τέχνασμα τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ Νε-
στραδίν-Χότζα.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν τεχνασμάτων τούτων πρὸς ἀ-
ποπλάνησιν τῆς πρώην Ὀθωμανίδος Σαπρίε καὶ νῦν χρι-
στιανῆς Μαρίας, νομίζομεν ὀρθὸν νὰ διαβεβαιώσωμεν τὴν
ἐνταῦθα αὐτοκρατορικὴν πρεσβείαν, ἥτις ἔδωκε τὰς δια-
ταγὰς, ὅτι τοιαῦται σαπρίαι ἥμισυ συντελοῦσιν εἰς τὴν
ἀνάπτυξιν τῶν φιλικῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα μᾶς φιλο-
δωροῦσι μετὰ τῶν κιναρῶν καὶ χαρμικερῶν.

Καὶ μία περίεργος ἐξήγησις τοῦ διατί εἰς τὸ Ἀγρίνιον
ὑπάρχουσι κορέοι. Πρέπει νὰ τὴν ἀναγνώσῃτε, ἀφοῦ τὴν
γράφει ἡ «Ἐπιθεώρησις» τοῦ κ. Παπαμιχαλοπούλου.